

■ **RAZZIA.** Det kan synes som om Reitan bruker konkurransereglene som en brekkstang i kampen om distribusjonen av bøker, skriver Lars Sørgard. Her fra Sehesteds plass, der både Gyldendal og Aschehoug forlag holder til. Foto: Aleksander Nordahl

■ ■ ■ Det kan synes som om Reitan bruker konkurranselovens regler som en brekkstang i kampen om distribusjon av bøker, skriver **Lars Sørgard.**

Sjakk matt av Reitan?

INNLEGG Bøker

Bladcentralen og Interpress er begge distributører av bøker og blader til dagligvarebutikker, kiosker og bensinstasjoner (kalt massemarkedet). Bladcentralen er klart størst, og de fire største forlagene er deleiere. Interpress er eid av Reitan Convenience, og er dermed i samme konsern som Rema 1000, Narvesen og 7-Eleven.

Nylig sa Narvesen opp sin avtale med Bladcentralen, og Narvesen ønsket at Interpress skulle distribuere bøker fra de fire forlagene som er medeiere i Bladcentralen. Men svaret fra forlagene var nei. Etter det vi har forstått var dette medvirkende til at Reitan klaget Bladcentralen og de fire forlagene inn til Konkurransetilsynet. Som kjent gikk Konkurransetilsynet for kort tid tilbake til bevisning hos disse aktørene, og begrunnet det med at det var bekymret for leveringsnekt.

Reitan har følgelig sagt opp avtalen om leveranser fra Bladcentralen, for så i neste omgang å be om de samme leveransene

«KAMP OM DISTRIBUTJONEN». Lars Sørgard, professor ved Norges Handelshøyskole.

fra forlagene via deres egen distributør Interpress. Når selskapet så får nei, løper det til Konkurransetilsynet og klager. Det kan synes som om Reitan bruker konkurransereglene som en brekkstang i kampen om distribusjonen av bøker. Hvorfor kan Reitan holde på slik, mens forlagene samtidig utsettes for razzia?

De to selskapene Bladcentralen og Interpress er i helt ulik posisjon. Interpress er eid av kun en aktør (Reitan), og deres andel av markedet er relativt lav. Da kan det gjøre nærmest hva som helst på egen hånd uten at det rammes av konkurransereglene. Det er forsåvidt rimelig, da en ikke forventer at en aktør med liten grad av markedsrett kan gjøre noen konkurranseskade.

For Bladcentralen er situasjonen en helt annen. Selskapet

er mye større enn Interpress på distribusjon. Men enda viktigere i konkurranserettslig forstand er det at de fire største forlagene er medeiere. Det betyr at fire konkurrenter i forlagsmarkedet samarbeider, i dette tilfellet har en felles distribusjon av bøker til massemarkedet. Da lever de farlig med hensyn til konkurransereglene, og da særlig forbudet mot konkurransebegrensende samarbeid. Alt det disse selskapene foretar seg vil bli målt opp mot forbudet mot konkurransebegrensende samarbeid. En leveringsnekt som de er beskyldt for i dette tilfellet kan da for eksempel tolkes som at de ønsker å begrense salget av bøker til massemarkedet, fordi de ønsker å sikre at størst mulig andel av salget av deres egne bøker skjer gjennom bokhandlene.

For en utenforstående er det ikke mulig nå å fastslå hva som faktisk har skjedd og om det er en overtredelse av konkurransereglene. Men en kan stille spørsmål om det var et lurt trekk av de fire største forlagene å være medeiere i samme selskap og bruke det til å distribuere sine bøker. De burde vite at et slikt strategisk trekk ville begrense

deres handlingsrom betydelig, da terskelen for å bryte forbudet mot konkurransebegrensende samarbeid er lav og særlig når det gjelder bestemte typer samarbeid mellom konkurrenter. Hvis hver av dem hadde distribuert sine bøker gjennom et eget distribusjonsselskap, ville handlingsrommet vært et helt annet. Når de har utsatt seg for en slik risiko, er det kanskje ikke så overraskende at Reitans mottrekk er å opptre på en måte som i realiteten fremprovoserer en leveringsnekt og klage det inn til Konkurransetilsynet. Er nå forlagene satt sjakk matt av Reitan?

Det synes å være en kamp om distribusjonen mellom Bladcentralen og Interpress, og konkurranseloven bør ikke benyttes for å rydde opp i det. Kun dersom Bladcentralen og de fire forlagene har foretatt handlinger som er skadelig for oss bokkjøpere bør det være relevant å gripe inn ved hjelp av konkurranseloven.

■ *Lars Sørgard er professor ved Norges Handelshøyskole og BECCLE (Bergen Center for Competition Law and Economics)*

Navn: Bård Folke Fredriksen
Alder: 46 år
Stilling: Byråd for byutvikling i Oslo (H)

PÅ NATTBORDET

- Akkurat nå leser jeg noe som er litt typisk meg. «Krigens Storm» av Andrew Roberts.
- Hvordan er den typisk deg?
- Jeg leser mye historie og biografier, og har nettopp vært gjennom boken «Churchill og de Gaulle. To kjære uvenner». Tiden fra første verdenskrig til etter freden i 1945 er min hovedinteresse historisk.
- Hvorfor?
- Det er dramatisk, og kunne vippet gjerne veien. Jeg ønsker å forstå hvorfor folk kan gjøre så vanvittige valg, for eksempel tyskernes valg av nazistpartiet. Det tjuende århundret er på mange måter ekstremismens århundre. At Sovjet og Nazi-Tyskland kunne oppstå er et så stort paradoks. Jeg har også lest bøker av Antony Beevor, men de ligger ikke på nattbordet for øyeblikket. Jeg handlet mye på forrige Mammutsalg, blant annet «Baader-Meinhof. Historien om Røde Armé Fraksjon» av Stefan Aust, men den har jeg ikke begynt på ennå.
- Det høres ut som mye trist og alvorlig lesestoff. Kobler du av med andre temaer?
- Jeg leser også mat- og historiebøker, Illustrert Vitenskap. Og kokebøker, men de ligger ikke på nattbordet, for å si det sånn. Ellers er jeg tilhenger av oppslagsverk, og kan nevne «Polets 500 beste» av Geir Salvesen. Jeg er glad i biografier og krim, men er nå på søken etter en ny krimforfatter. Jeg har nemlig gjort meg ferdig med de fleste av han forfatteren fra Stavern, Larvik.
- Jørn Lier Horst?
- Ja. Stavern var mitt barndomsferieparadis, og jeg har lest ut alle bøkene. Jeg har vært gjennom mye Nesbø og, men ikke alle bøkene er like gode. «Rødstrupe» er den beste.
- Hvilke biografier har du lest?
- Jenkins' Winston Churchill-biografi ...
- En gjenganger «på nattbordet».
- ... alle biografier rundt ekstremistiske ledere som Mao og Hitler har jeg vært gjennom. Jeg leser også biografier om andre historiske personer, som Edvard Munch.
- Når leser du?
- Stort sett i feriene. Målet er å lese litt hver dag, men linjene blir fort litt korte å runde, så jeg sovner raskt.

■ E-post: etterbors@dn.no Kontaktperson: Bjørn Eckblad bjorn.eckblad@dn.no Innlegg sendes til etterborsdebatt@dn.no

■ DN betinger seg retten til å lagre og utgi all stoff i elektronisk form, også gjennom samarbeidspartnere, og til å forkorte innlegg.

■ Bidrag som ikke er bestilt, honoreres ikke. **Hovedinnlegg/kronikk:** Maks 4000 tegn (cirka 700 ord). **Underinnlegg/replikk:** Maks 1000 tegn (cirka 200 ord).

DagensNæringsliv Sentralbord 22 00 10 00

Kundeservice 815 11 815

Annonse 22 00 10 75

Dagens Næringsliv
Christian Krohgs gate 16,
Postboks 1182 Sentrum,
0107 Oslo

REDAKSJONEN etter kl. 16.30

Desken: 22 00 13 30

Etterbørs: 22 00 10 05

Feature: 22 00 13 51

Finans/næringsliv: 22 00 13 64

Foto: 22 00 13 07

Livsstil: 22 00 13 73

Nyhetsjef: 24 10 14 30

Politikk/økonomi: 22 00 13 93

Utenriks: 22 00 13 65

REDAKSJONER UTENFOR OSLO

Kristiansand: 38 07 13 00

Stavanger: 51 85 81 11/13

Trondheim: 91 60 02 17

Tromsø: 77 66 56 65

REDAKSJONER UTENLANDS

Bangkok: +66 76 22 59 70

London: +44 20 8241 9494

New York: +1 917 544 3865

TELEFAKS OSLO

Abonnement: 22 00 10 60

Administrasjonen: 22 00 10 10

Annonse: 22 00 10 70

Løssalg: 22 00 10 30

Redaksjonen: 22 00 11 10

TELEFAKS UTENLANDS

Bangkok: +66 762 34580

TELEFAKS UTENFOR OSLO

Bergen: 55 31 65 92

Kristiansand: 38 07 08 30

Stavanger: 51 85 81 10

Trondheim: 73 80 89 02

Tromsø: 77 66 56 78

E-POST

annonse@dn.no

kundeservice@dn.no

redaksjonen@dn.no

www.dnavis.no